

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Anticicerones. Ludus, Seu Dissertatio de optimo genere dicendi.
Eloqventia apvd Dicen, contra suos corruptores agit. Oratio I. Capvt XVII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

Ciceronis manum, deinde ita exclamavit, *Quanto aliter reus Ciceronis, tenebas manū eius? Quod ut stupide dictum arguit Seneca, nemini enim dubium est, quin aliter teneret manum reus, aliter, interfector.*

Gorgonius

Item, Gorgonius in causa Cimonis contra filiam Calliae cum eius adulterio dehonesta Miltiadis trophaea dicere vellet, hoc ut acutè colligeret foedo cacozeliae genere vsus, ut notat Seneca dixit. *Istud publicum adulterium est, sub Miltiadis trophaeis concumbere.*

Frigidū di. Et Licinij nepotis.

Et in controuersia Parrhasij, qui miserum olynthium torserat ut Prometheum pingeret, cum omnes eicitatim subtilia quaeque acumina explicarent, Licinius Nepos consurgens:

Spiridion.

Si vultis (inquit) dignè punire Parrhasium, ipse se pingat. Primum quomodo se pinget, ex speculo? At hic modus, tum inusitatus fuit. Deinde quae poena, si se depinxerit?

Spiridion videri voluit vultorios ad Parrhasij tabulam in templo collocatam aduolare, fabula eleganti ad turpem sententiam productus, eque igitur familiariter in templum subire vultures putauit, ac columbas, & passerces, tanta fuit eius in inueniendo subtilitas.

Coruus in suafor. l. i.

Nec minus stupide dictum putat, quod in suaforia de bello Persico dictum est a Coruo futili quodam Rhetore.

(Quod si iam Xerxes ad nos suo mari nauigat, fugiamus, antequam nobis terra surripiatur. O nauum bellatorem!

Alij sensus etiam frigidus inflatorum verborum nouitate includunt, & ad summam vsque insaniam deueniunt: ex quo genere sunt ista eiusdem Corui.

Corui Rhetoris in suafor. l. i.

Hic cum tentaret scholam Romae, summo illi, qui Iudaeos subegerat, declamavit controuersiam de ea, quae apud matronas dicebatur, *liberos non esse tollendos, & ideo accusatur Reip. laesa.* In hac controuersia hoc genere dicendi vsus est, *inter pyxides, & redolentis animae medicamina, consilium mirrata concio,* nec dissimilia sunt Musae Rhetoris: *caelo repluunt odoratos imbres: & de syluis naturalibus calas sylvas, de pictis, surgentia nemora.* Item *(Quicquid auium volitat, quicquid piscium natat, quicquid ferarum discurrit, nostris sepelitur ventribus. Quare nunc cur subito moriamur, mortibus vitimus.)* De hac sententia ait Seneca Rhetor.

Musa auidax oratio.

Non ergo, & si iam manumissus erat, debuit de coruo eius nobis satisfieri. Non sum ex Iudi-

cibus seuerissimis, qui omnia ad exactam regulam redigam. Multa donanda ingenijs puto, sed donanda vitia non portenta sunt.

Haec sunt igitur, in quae frequenter delabuntur subiles illi nugarum enucleatores, sed & si quis magnos illos auctores, Senecam, & Salustium perirentare velit, inueniet procul dubio nonnulla, in quibus plus a quo sibi in hac scribendi ratione placuerunt: viderunt fortasse errores, emendare noluerunt. Est enim amabilissimum insaniae genus, ingenio (quod aiunt) indulgere.

Inania genus amabilissimum est ingenio indulgere.

Patere hic lector ad tot locutionum *ἀναρῶν* auctor aliquo genere vrbansitatis diluendam nos in diuidium transferri, ducto ex *ἀποολοκυνδύου* Senecae exemplo. Prodeceat à nobis eloquentiae stibiliber apud Iouem de suis corruptoribus conquerens. Mox designatis iudicibus, apud Rhadamanthum inter heroes illos citabuntur rei Anticicerones, M. Tullio Cicerone suam causam agente, & tot errorum portenta, contra styli puritatem refellente.

ANTICICERONE S.

Ludus, Seu Dissertatio de optimo genere dicendi.

ELOQUENTIA APVD DICEN, contra suos corruptores agit.

Oratio I. CAPVT XVII.

SI me luctu, & squalore deformatam (parens *Imitatio* optima) non agnoscis, saltem ex eo, inimicorum meorum crudelitate agnosces, *Phocrae* qui me venustissima specie virginem, ad eam malorum acerbicatem redegerunt, ut ipsis parentibus penè videar ignota.

A Eropela eloquentia

Ego illa sum (me miseram) quid dico; non sum, sed si Regina terrarum eloquentia, haustus de tuo fonte riuius, imago tuae mentis, simulachrum gloriae, portio diuinitatis. Ego illa sum, quae tuis imperijs, ex caelesti beatorum domicilio in terras veni, ut hominum subleuarem miseras, & non modo necessarijs ad salutem tuendam praesidijs instruerem, sed etiam caelestibus, ad conciliandam dignitatem vestirem ornamentis. Feci quod iusseras, mortales inueni turpes, hispidos, longa macie torridos, qui sub quercu glandem ructabant, bel-

luis omnino, quam viris similiores. Cœpi ego venam miserorum tenere, sensus intimos delibare, affari blandissima oratione, consolari, illustrare, hortari, animare; ad summum agrestia ingenia ita dedolui, vt ab hac morum barbarie, paulatim ad elegantiora defluerent, agros excolerent, vires sepirent mœnibus, & sanctam inter se colerent societatem. Per me constituta sunt ciuitates, leges natae, & adultæ, firmata militiæ præsidij oppida, sexcentarumque artium, & scientiarum amœnitate collustrata penè ad ipsius cœli gloriam effloruerunt. Non tot prata floribus, non tot margaritis fulget Erythræum mare, non tot micantium stellarum ignibus tuus ille princeps orbium aether est vermiculatus, quot ciuitatibus viris, academijs virtutibus, per me mundus colluxit! Heu vbi illa tempora, quibus ego curru aureo, niveoque candore fulgentibus quadrigis inuecta triumphabam? vbi tot reges, qui me mearum virtutum stupore percussi admirabantur? vbi illa secunda summis ingenijs sacula, quorum nomen ne appellare quidè audeo?

Exciderunt Demosthenes, Lysia, Hyerides, Cicerones mei. Natum est hominum genus audax, amens, impudens, qui me deformarent plagis, & veluti in cruce distorquerent, anni ferme mille sunt, & sexcenti, ex quibus quotidie distrahor improborum fabula & ludus. Alij me suffiant, alij macie necant, alij concidunt, alij eneruant, alij Hecubam faciunt, alij Helenam, alij vnam ex furijs. Diei non potest, quot formas induo, in omnibus tamen in formis: Tam (mihi credite) Proteus ille fabula non erit, siquidem poetarum figmentis meæ fidem dederunt miseræ. At, quod in multis acerbitatibus acerbius est, virtutis nomen vitium occupauit, & quod antea turpitudinis erat, totum est gloriæ, vt ea lenocinante, ad facinus deprauatæ mentis cupiditas quemque prolectet. Postquam ventosa illa loquatitas iuuenim animos ad magna surgentes, veluti pestilenti quodam sydere afflauit, dulce fuit omnibus desipere, puduit etiam aliquos non insanire, & eò deueniunt amentia, vt necio cuius Asini sordes, purpuras suas esse dicerent. O tempora, o mores, nunquam licebit vna, & nobili plaga defungi? quid opus est enim, vt viuam? an, vt lugeam, & inter quotidianas vulturum lacerationes centies moriar, ne semel inteream: Tu me saltem in extremam barbariem telega, ne consocios habeam oculos

calamitatis meæ. Graue est torqueri, grauius à suis, in patria, in eo ipso loco, vbi cum honore antea vixeris grauisimum. Me quidem dicentem vires, ac latera deficiunt, & aduersariorum non mediocriter conturbat audacia, qui hanc fori lucem, hunc grauisimorum iudicum confessum audent sustinere; nec impudentiæ suæ saltem pudentem exitum quaerunt. Vos eorum latratus, si lubet, audietis; ego nec audite, nec sustinere possum. Qui pro me respondebit meus Tullius, si vobis, vestro nomine, vestraque sapientia digna dicere videbitur, ipsum audite; sin autem ad hoc tribunal hodie iugulabimur.

Hæc miserabili voce commotis omnium animis, primùm comploratio, deinde tumultus. Alij clamabant carnifices eloquentiæ ad remos; alij corruptores literarum, ad bestias; alij extinctores veteris disciplinæ, ad tartara. At Dice sceptro, vt poterat, Deorum minorum gentium exulceratos placans animos, Mercurium delegat ad Minoem, & Rhadamantum, vt de tota causâ cognoscant, litemque ex sua dignitate dirimant. Dictum, factum, Iudex assignatur Dionysius Longinus emunctissimæ naris Criticus: Citantur pro infatis, Apuleius, de quo multæ iam criminationes sparsæ; pro antiquarijs, Montanus Vatiemus; pro puerilibus, Pædariodes; pro siccis, Buteo, Illi, cum in Marcum Tullium multa intemperanter effudissent, ab eo grauisimè disertissimeque confutati, & Longini suffragio damnati sunt. Nunc Apuleium ipsum audite.

LVCIVS APVLEIVS.

Oratio II.

CAPVT XVIII.

Commodum puniantibus phaleris Aurora roseum quatiens lacerum, cœlum inquitabat, cum me securæ quieti reuulsam, Præco ad vestrum calauit tribunal. Certus equidè eram, proque vero obtinebam (Casi sapientissime) quique in consilio viri estis, hunc accusatorem notissimæ temeritatis, accusationem Inuicis mei prius apud te ceptam, quam apud se conuictijs impleturum; sed hoc vno præcipue confusus gratulor, quod mihi copiu, & facultas sub te Iudice obtigit purgandi mei, cum & antè parta existimatio, & tua de me benigna præsumptio, nihil non quicquam finat fide-